

Bruksela, 7 kwietnia 2022 r.
(OR. en)

8071/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0112 (NLE)

ECOFIN 324
CADREFIN 49
UEM 58
FIN 423

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 7 kwietnia 2022 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2022) 172 final

Dotyczy: Wniosek dotyczący DECYZJI WYKONAWCZEJ RADY w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Bułgarii

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 172 final.

Zał.: COM(2022) 172 final

Bruksela, dnia 7.4.2022 r.
COM(2022) 172 final

2022/0112 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Bułgarii

{SWD(2022) 106 final}

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Bułgarii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹, w szczególności jego art. 20,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Pandemia COVID-19 ma destrukcyjny wpływ na gospodarkę Bułgarii. W 2019 r. produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca Bułgarii wyniósł 28 % średniej unijnej. Realny PKB Bułgarii zmniejszył się o 4,4 % w 2020 r. i o 0,4 % łącznie w latach 2020 i 2021. Bułgaria ma jeden z najwyższych poziomów ubóstwa i nierówności dochodowych w UE, a jej system opieki zdrowotnej jest nadal słaby i charakteryzuje się ograniczonym dostępem do usług zdrowotnych. Bułgaria jest najbardziej emisyjną i energochłonną gospodarką w Unii. Jest ona w dużym stopniu uzależniona od węgla kamiennego i brunatnego, mimo że posiada ogromny potencjał w zakresie energii odnawialnej i zwiększania efektywności energetycznej, zwłaszcza w zasobach budowlanych. Poprawa jakości instytucji i walka z korupcją pozostają kluczowymi wyzwaniami w tworzeniu korzystnego otoczenia działalności gospodarczej. Niedobór pracowników i kwalifikacji, a także niedopasowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy stanowią istotną barierę dla inwestycji biznesowych i ograniczają wzrost wydajności. Technologie cyfrowe wprowadzane są powoli, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym. Bułgaria zajmuje ostatnie miejsce w UE pod względem umiejętności cyfrowych.
- (2) 9 lipca 2019 r. i 20 lipca 2020 r. Rada skierowała do Bułgarii zalecenia w kontekście europejskiego semestru. W szczególności Rada zaleciła Bułgarii podjęcie wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii COVID-19, do wspomożenia gospodarki, wspierania ożywienia gospodarczego oraz prowadzenia polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Również w odniesieniu do finansów publicznych Rada zaleciła poprawę ściągальności podatków poprzez ukierunkowane działania w takich

¹ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

obszarach, jak podatki paliwowe i opodatkowanie pracy, a także poprawę ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych. Ponadto Rada zaleciła Bułgarii zapewnienie stabilności sektora bankowego poprzez wzmocnienie nadzoru i promowanie odpowiedniej wyceny aktywów. W odniesieniu do sektora instytucji niebędących bankami zalecono zapewnienie skutecznego nadzoru i egzekwowania ram dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz skutecznego funkcjonowania ram dotyczących niewypłacalności. Ponadto zalecono poprawę jakości i skuteczności administracji publicznej, zminimalizowanie obciążeń administracyjnych i wzmocnienie administracji cyfrowej. Rada zaleciła również Bułgarii wzmocnienie odporności, dostępności i potencjału systemu opieki zdrowotnej, zapewnienie zrównoważonego rozmieszczenia geograficznego pracowników służby zdrowia oraz poprawę dostępu do usług zdrowotnych, w tym poprzez ograniczenie dopłat własnych i rozwiązanie problemu niedoboru pracowników służby zdrowia. Szczególne znaczenie dla wyzwań społecznych miały zalecenia dotyczące poprawy jakości i inkluzywności kształcenia i szkolenia oraz ich przydatności na rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do Romów i innych grup defaworyzowanych, zalecenia dotyczące wzmocnienia aktywnych polityk rynku pracy, zwiększenia szans na zatrudnienie poprzez podnoszenie umiejętności, w tym umiejętności cyfrowych, oraz zajęcia się kwestią włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do zintegrowanego zatrudnienia i usług społecznych oraz poprzez skuteczniejsze wsparcie dochodu minimalnego. Aby zaradzić kryzysowi związanemu z COVID-19, Bułgarii zalecono poprawę dostępu do pracy zdalnej, promowanie umiejętności cyfrowych i zapewnienie równego dostępu do edukacji. Ponadto Rada zaleciła Bułgarii udzielenie skutecznego wsparcia małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) oraz osobom samozatrudnionym, zapewniając im także stały dostęp do finansowania i elastycznych rozwiązań w zakresie płatności, a także przyspieszenie realizacji gotowych projektów inwestycji publicznych oraz promowanie inwestycji prywatnych w celu wspierania ożywienia gospodarczego. Zalecono ukierunkowanie inwestycji na zieloną i cyfrową transformację, w szczególności na czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii i zasobów, infrastrukturę środowiskową oraz zrównoważony transport, co przyczyni się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, m.in. w regionach górniczych. Rada zaleciła również skoncentrowanie polityki gospodarczej w dziedzinie inwestycji na badaniach naukowych i innowacjach, transporcie, w szczególności jego zrównoważonym charakterze, infrastrukturze wodnej, energetycznej i infrastrukturze gospodarowania odpadami oraz efektywności energetycznej z uwzględnieniem różnic regionalnych, oraz na poprawie otoczenia działalności gospodarczej. Po dokonaniu oceny stanu wdrożenia tych zaleceń dla poszczególnych krajów na chwilę przedłożenia planu odbudowy i zwiększania odporności („RRP”) Komisja stwierdza, że osiągnięto znaczny postęp w odniesieniu do zaleceń dotyczących zapewnienia stabilności sektora bankowego poprzez zwiększenie nadzoru, wzmocnienia pozabankowego sektora finansowego poprzez skuteczne egzekwowanie nadzoru opartego na analizie ryzyka, zapewnienia natychmiastowego działania w ramach polityki fiskalnej w celu skutecznego przeciwdziałania pandemii, wspomoczenia gospodarki i wsparcia jej odbudowy, a także zalecenia dotyczącego usprawnienia i przyspieszenia procedur w celu zapewnienia skutecznego wsparcia dla MŚP oraz osób samozatrudnionych. Poczyniono pewne postępy w realizacji zalecenia dotyczącego usprawnienia systemu ściągania podatków, a w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego zaplanowano kilka projektów mających na celu wspieranie dalszych postępów w tej dziedzinie.

- (3) 15 października 2021 r. Bułgaria przedstawiła Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Plan ten złożono po przeprowadzeniu procesu konsultacji zgodnie z krajowymi uregulowaniami, z władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Poczucie odpowiedzialności krajowej za plany odbudowy i zwiększania odporności jest podstawą ich pomyślnej realizacji oraz ich trwałego wpływu na szczeblu krajowym i wiarygodności na szczeblu europejskim. Na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność RRP, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny określonymi w załączniku V do tego rozporządzenia.
- (4) Plany odbudowy i zwiększania odporności powinny służyć realizacji ogólnych celów Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności („Instrument”) ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/241 oraz Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094 w celu wspierania odbudowy po kryzysie wywołanym COVID-19. Powinny one promować spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii poprzez przyczynianie się do realizacji sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (5) Realizacja planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich będzie wymagać skoordynowanego wysiłku obejmującego reformy i inwestycje w całej Unii. Dzięki skoordynowanej i jednoczesnej realizacji oraz wdrożeniu projektów transgranicznych i dotyczących wielu krajów te reformy i inwestycje będą wzajemnie się wzmocniać i generować pozytywne efekty zewnętrzne w całej Unii. W związku z tym około jedna trzecia wpływu Instrumentu na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w państwach członkowskich będzie wynikać z efektów zewnętrznych pochodzących z innych państw członkowskich.

Wyważona reakcja przyczyniająca się do realizacji sześciu filarów

- (6) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. a) i kryterium 2.1 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP stanowi w dużym stopniu (rating A) kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, tym samym przyczyniając się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 tego rozporządzenia, z uwzględnieniem szczególnych wyzwań, przed którymi stoi Bułgaria, oraz alokacji finansowej na jej rzecz.
- (7) RRP obejmuje środki, które przyczyniają się do realizacji wszystkich sześciu filarów, przy czym prawie wszystkie jego komponenty dotyczą więcej niż jednego filaru. Takie podejście sprzyja zapewnieniu kompleksowego i spójnego podejścia do każdego filaru.
- (8) RRP obejmuje ważne środki mające na celu przyspieszenie dwojakiej transformacji. W obszarze działań w dziedzinie klimatu i transformacji energetycznej podejmowane są znaczące starania ukierunkowane na przyspieszenie i ułatwienie wdrażania wytwarzania i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w sektorze energetycznym o prawie połowę, liberalizację hurtowych i detalicznych rynków energii elektrycznej oraz wspieranie renowacji zasobów budowlanych w celu zwiększenia efektywności energetycznej. Znaczące inwestycje i reformy mają również na celu wspieranie mobilności niskoemisyjnej i korzystania z mniej zanieczyszczających środków transportu, zwłaszcza transportu kolejowego. Duży nacisk kładzie się również na transformację cyfrową bułgarskiej

gospodarki i bułgarskiego społeczeństwa oraz środki mające wspierać nabywanie umiejętności cyfrowych przez całe społeczeństwo, cyfryzację przedsiębiorstw, administracji publicznej, w tym sądownictwa, a także zwiększanie łączności i rozpowszechnianie łączności szerokopasmowych na obszarach oddalonych i słabo zaludnionych. Inwestycje w takich dziedzinach, jak zdolności magazynowania energii elektrycznej, transformacja cyfrowa i zrównoważony rozwój transportu kolejowego oraz inteligentna gospodarka wodna, stanowią istotny wkład zarówno w realizację celów ekologicznych, jak i cyfrowych.

- (9) Oczekuje się, że kilka komponentów RRP przyczyni się do realizacji filaru dotyczącego inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, dzięki szerokiego wachlarzowi środków mających na celu wzmocnienie konkurencyjności oraz intensyfikację badań i rozwoju. Plan obejmuje inwestycje służące wspieraniu przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, poprzez dotacje i instrumenty finansowe mające na celu upowszechnianie transformacji cyfrowej, gospodarki o obiegu zamkniętym i wykorzystania odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne, aby umożliwić przedsiębiorstwom radzenie sobie z transformacją energetyczną. Środki przewidziane w planie przyczyniają się również do tworzenia korzystnych warunków dla inwestycji w kompleksy i strefy przemysłowe oraz do wspierania sektora kultury i sektora kreatywnego. Ponadto reformy i inwestycje powinny przyczynić się do poprawy ekosystemu badań i innowacji, a tym samym do zwiększenia potencjału innowacyjnego Bułgarii, wspierania transferu technologii i komercjalizacji wyników badań, co powinno trwale pobudzić wzrost gospodarczy. W RRP skoncentrowano się na: dekarbonizacji sektora energetycznego, rolnictwie zrównoważonym, mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju (transport kolejowy i publiczny), modernizacji systemu edukacji i infrastruktury, modernizacji opieki zdrowotnej oraz wspieraniu deinstytucjonalizacji opieki. Celem RRP jest również wzmocnienie otoczenia biznesowego i praworządności za pomocą środków dotyczących kwestii korupcji, takich jak: reforma instytucji antykorupcyjnych, nowe przepisy dotyczące lobbingu i ochrony sygnalistów, reformy systemu sądownictwa w celu zapewnienia skuteczności dochodzeń, w tym rozliczalności i odpowiedzialności karnej prokuratora generalnego, reformy mające na celu usprawnienie procesu legislacyjnego, reformy zamówień publicznych w celu ograniczenia stosowania nieprzejrzystych procedur, reforma ram zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi oraz reforma mająca na celu usprawnienie postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych.
- (10) Filar dotyczący zdrowia, odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej obejmuje środki, które mają się przyczynić do poprawy dostępu do edukacji, uczenia się przez całe życie i opieki zdrowotnej oraz promowania włączenia społecznego. Odpowiednie środki w dziedzinie kształcenia i szkolenia obejmują działania zwiększające znaczenie szkolnictwa wyższego w celu zaradzenia niedoborom na rynku pracy i rozpowszechniania badań naukowych, a także obejmują rozwój platformy uczenia się przez całe życie. Odpowiednie środki w dziedzinie opieki zdrowotnej obejmują również przyjęcie nowej krajowej strategii w zakresie zdrowia, wdrożenie krajowego systemu informacji zdrowotnej oraz utworzenie sieci jednostek ambulatoryjnych, wspierane przez reformę ukierunkowaną na kwestię nierównomiernego rozmieszczenia pracowników medycznych. Aby wspierać włączenie społeczne, RRP obejmuje reformę mającą na celu zwiększenie zasięgu i adekwatności systemu dochodów minimalnych oraz działania w dziedzinie usług społecznych, w tym opieki długoterminowej. Jeżeli chodzi o spójność społeczną

i terytorialną, oczekuje się, że wsparcie wprowadzania łączy szerokopasmowych na obszarach wiejskich i oddalonych pomoże zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do szybkiego łącza, natomiast spójność społeczną ma wspierać reforma systemu dochodów minimalnych, która przyniesie korzyści osobom dorosłym i dzieciom, inwestycje w gospodarkę społeczną, modernizacja służb socjalnych i zatrudnienia oraz świadczenie usług telemedycznych i usług administracji elektronicznej w regionach oddalonych dzięki reorganizacji krajowej sieci pocztowej. Oczekuje się, że bułgarski RRP przyczyni się do realizacji polityki na rzecz następnego pokolenia dzięki takim środkom, jak obowiązkowe objęcie czterolatków edukacją przedszkolną, modernizacja i budowa infrastruktury edukacyjnej, w tym przedszkoli i laboratoriów szkolnych, oraz tworzenie ośrodków młodzieżowych w całym kraju.

Sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w zaleceniach krajowych lub znacznej części tych wyzwań

- (11) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) i kryterium 2.2 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP ma przyczynić się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom lub znacznej części wyzwań (rating A), które zostały wskazane w skierowanych do Bułgarii zaleceniach krajowych, w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru.
- (12) RRP obejmuje obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym lub znacznej części tych wyzwań przedstawionych w zaleceniach dla poszczególnych krajów skierowanych do Bułgarii przez Radę w ramach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020, w szczególności w obszarach włączenia społecznego, edukacji i umiejętności, opieki zdrowotnej, dekarbonizacji i transformacji cyfrowej oraz otoczenia biznesowego.
- (13) RRP obejmuje kluczowe reformy strukturalne i inwestycje, które stanowią odpowiedź na dawno wydane zalecenia dotyczące otoczenia biznesowego i poprawy ram instytucjonalnych. W szczególności reforma ram prawnych dotyczących niewypłacalności ma przyczynić się do stworzenia bardziej skutecznego i elastycznego systemu restrukturyzacji przedsiębiorstw oraz poprawy zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi, zaś reforma postępowań o udzielenie zamówienia powinna przyczynić się do bardziej przejrzystego i efektywnego podziału zasobów publicznych. Reformy zawarte w RRP wspierają wzmocnienie ram instytucjonalnych, w tym poprzez zwiększenie potencjału i poprawę funkcjonowania ram antykorupcyjnych, reformy wymiaru sprawiedliwości zapewniające skuteczność dochodzeń, w tym rozliczalność i odpowiedzialność karną prokuratora generalnego, a także lepsze wdrażanie ram przeciwdziałania praniu pieniędzy. Dalsze środki wspierające poprawę otoczenia biznesowego obejmują reformę procesu legislacyjnego mającą na celu podniesienie jego jakości i przewidywalności oraz uregulowanie działalności lobbingowej w kontekście podejmowania decyzji publicznych. RRP obejmuje również szereg reform i inwestycji mających na celu zminimalizowanie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw poprzez poprawę skuteczności administracji publicznej oraz wzmocnienie administracji elektronicznej, w tym dzięki transformacji cyfrowej wymiaru sprawiedliwości oraz zwiększeniu dostępności cyfrowych usług publicznych również na obszarach wiejskich i oddalonych.

- (14) Kompleksowy pakiet reform i inwestycji w ramach RRP przyczynia się do sprostania głównym wyzwaniom bułgarskiego sektora energetycznego i transportu, określonym w zaleceniach Rady. W szczególności oczekuje się, że środki zawarte w RRP przyspieszą wdrażanie odnawialnych źródeł energii i magazynowania energii oraz znacznie ograniczą emisje gazów cieplarnianych z produkcji energii, przyczyniając się w ten sposób do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, w tym w regionach górniczych. RRP obejmuje również kluczowe reformy mające na celu ustanowienie konkurencyjnych rynków hurtowych i detalicznych, a tym samym poprawę dostępu energii odnawialnej do rynku, oraz poprawę ładu korporacyjnego w sektorze energetycznym. Jeżeli chodzi o wspieranie zrównoważonego transportu, RRP obejmuje reformę elektromobilności, mającą na celu promowanie korzystania z pojazdów bezemisyjnych, np. poprzez zwiększenie liczby publicznych punktów ładowania, oraz wprowadzenie stref niskiej emisji w niektórych największych i najbardziej zanieczyszczonych miastach. RRP obejmuje również reformę systemu transportu publicznego i wprowadzenie jednolitego systemu biletowego w transporcie publicznym, a także inwestycje w cyfryzację i modernizację kolei, w tym zakup taboru bezemisyjnego.
- (15) Reforma systemu dochodów minimalnych mająca na celu zwiększenie jego adekwatności i zasięgu ma przyczynić się do rozwiązania problemów związanych z włączeniem społecznym. Ponadto oczekuje się, że RRP poprawi dostęp do edukacji i kształcenia dorosłych oraz będzie promował włączenie społeczne poprzez reformy i inwestycje, w tym obowiązkową edukację przedszkolną od czwartego roku życia, budowę i remont placówek edukacyjnych oraz rozwój platformy internetowej do kształcenia dorosłych powiązanej z publicznymi służbami zatrudnienia. Jeżeli chodzi o opiekę zdrowotną, oczekuje się, że środki przewidziane w RRP przyczynią się do rozwiązania problemu niedoboru pracowników służby zdrowia, w tym ich nierównomiernego rozmieszczenia geograficznego, zwiększenia dostępności usług zdrowotnych na całym terytorium państwa dzięki jednostkom ambulatoryjnym, rozszerzenia usług telemedycznych oraz ustanowienia pogotowia lotniczego, co zwiększy dostępność i odporność systemu opieki zdrowotnej. W planie nie uwzględniono jednak wysokiego poziomu kosztów ponoszonych przez samych pacjentów.
- (16) RRP obejmuje środki koncentrujące się na zwiększaniu dostępności infrastruktury cyfrowej, dostępu do pracy zdalnej i doskonaleniu umiejętności cyfrowych, które wspierają transformację cyfrową, w szczególności poprzez środki dotyczące wprowadzenia na szeroką skalę infrastruktury cyfrowej, cyfryzacji usług administracyjnych zmienionego rozporządzenia w sprawie pracy zdalnej. RRP wspiera także dostosowanie umiejętności do potrzeb i kształcenie dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności cyfrowych. Ponadto w RRP uwzględniono zalecenie dotyczące wspierania inwestycji w zieloną i cyfrową transformację poprzez szeroki pakiet reform i inwestycji. Oprócz środków ukierunkowanych na przejście MŚP na ekologiczne i cyfrowe praktyki biznesowe oraz praktyki biznesowe o obiegu zamkniętym, RRP obejmuje środki ukierunkowane na restrukturyzację i dalszy rozwój ekosystemu badań i innowacji oraz zwiększanie potencjału innowacyjnego Bułgarii, ze szczególnym uwzględnieniem technologii ekologicznych i cyfrowych. Oczekuje się, że RRP przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju regionów państwa oraz do rozwoju lokalnego. Obejmuje on reformę zarządzania sektorami wodnym i rolnym, a także budowę lub remont sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Ponadto należy promować rozwój lokalny poprzez

nowe podejście do polityki regionalnej oraz specjalne reformy mające wspierać bezpośrednie zaangażowanie społeczności lokalnych w zarządzanie funduszami unijnymi.

- (17) Zalecenia dotyczące natychmiastowej reakcji na pandemię środkami polityki fiskalnej można uznać za wykraczające poza zakres bułgarskiego RRP, niezależnie od faktu, że Bułgaria zasadniczo adekwatnie i wystarczająco zareagowała na potrzebę natychmiastowego wsparcia gospodarki za pomocą środków fiskalnych w latach 2020 i 2021, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia paktu stabilności i wzrostu.

Przyczynienie się do potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej

- (18) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) i kryterium 2.3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej Bułgarii, przyczyniając się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, a także na złagodzenie skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to na wzmocnienie spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.
- (19) Z symulacji przedstawionych przez służby Komisji wynika, że RRP wraz z pozostałymi środkami Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy może przyczynić się do zwiększenia PKB Bułgarii do 2026 r. o wartość wynoszącą od 1,9 % do 3 %, bez uwzględnienia ewentualnych pozytywnych skutków reform strukturalnych, które mogą być znaczące. Oczekuje się, że najbardziej znaczące trwałe pozytywne skutki dla wzrostu gospodarczego i wydajności w perspektywie średnio- i długoterminowej będą wynikać z inwestycji w dekarbonizację gospodarki, w tym z wdrażania wytwarzania i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększonej efektywności energetycznej, a także z inwestycji wspierających przedsiębiorstwa oraz działań mających przyciągnąć inwestycje przemysłowe i rozwinąć ekosystemy przemysłowe.
- (20) Oczekuje się, że przedstawiony przez Bułgarię zestaw reform i inwestycji pobudzi wzrost gospodarczy i zwiększy odporność gospodarki poprzez usunięcie istotnych braków strukturalnych i długotrwałych słabości. Środki zawarte w RRP mające na celu poprawę otoczenia biznesowego, w tym za pomocą wzmocnienia ram instytucjonalnych i cyfryzacji administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości i sektora budowlanego, mają stworzyć znacznie korzystniejsze warunki dla inwestycji prywatnych w tym państwie. Ponadto oczekuje się, że reformy i inwestycje w edukację i umiejętności, badania naukowe i innowacje, dekarbonizacja i transformacja cyfrowa, a także wsparcie dla przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, w ramach ich dwojakiej transformacji, znacząco przyczynią się do zrównoważonego, długoterminowego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy.
- (21) RRP zawiera istotne reformy i inwestycje wspierające spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, które przyczyniają się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych. Należy zmniejszyć podatność na zagrożenia społeczne, usprawniając system wsparcia społecznego, zwłaszcza przeprowadzając reformę systemu dochodów minimalnych oraz modernizację opieki długoterminowej nad osobami starszymi i z niepełnosprawnościami. Przewidywane środki mają przyczynić się do zwiększenia odporności społecznej na wstrząsy, zmniejszenia nierówności społecznych

i stworzenia możliwości wejścia na rynek pracy dla grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Działania związane z kształceniem i umiejętnościami, w tym umiejętnościami cyfrowymi, powinny zwiększyć odporność społeczno-gospodarczą poprzez rozwiązanie problemu utrzymujących się i znaczących niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej oraz zwiększenie szans na zatrudnienie i wydajności siły roboczej. Działania w dziedzinie edukacji mają wspierać równy dostęp do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia oraz zmniejszyć liczbę osób wcześniej kończących naukę. Ponadto oczekuje się, że działania w dziedzinie zdrowia zwiększą zdolność reagowania i dostępność opieki zdrowotnej oraz przyczynią się do poprawy rozmieszczenia geograficznego pracowników służby zdrowia. RRP powinien także przyczynić się do zmniejszenia różnic terytorialnych dzięki reformom wspierającym terytorialne podejście oddolne, jak również dzięki specjalnym inwestycjom infrastrukturalnym w sektor wodny poza regionem stołecznym oraz inwestycjom w celu ustanowienia lepszych połączeń transportowych na północy kraju. Oczekuje się, że spójności terytorialnej będą również sprzyjały inne inwestycje w transport i łączność cyfrową w całym państwie oraz zwiększenie dostępności administracji elektronicznej i innych usług administracyjnych w regionach oddalonych i obszarach słabo zaludnionych. Ponadto reformy i inwestycje w celu dekarbonizacji gospodarki powinny stworzyć podstawy dla inwestycji w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, tak aby regiony górnicze otrzymały wsparcie w czasie transformacji i aby nikt nie pozostał w tyle.

- (22) RRP obejmuje różne działania mające przyczynić się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych poprzez promowanie strategii politycznych na rzecz dzieci i młodzieży. Reformy i inwestycje mają poprawić równy dostęp do edukacji o wysokiej jakości i promować uczestnictwo we wczesnej edukacji poprzez obowiązkowe objęcie czterolatków edukacją przedszkolną oraz promowanie rozwoju osobistego ludzi młodych, tworząc ośrodki młodzieżowe. Ponadto w RRP skoncentrowano się na modernizacji szkół, m.in. poprzez tworzenie laboratoriów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), co zapewnia ciągłe dostosowywanie się do aktualnych wyzwań edukacyjnych, w szczególności transformacji cyfrowej.

Zasada „Nie czyń poważnych szkód”

- (23) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. d) i kryterium 2.4 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma przyczynić się do zapewnienia, aby żadne z działań (rating A) służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych ujętych w RRP nie czyniło poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852² (zasada „nie czyń poważnych szkód”).
- (24) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241 oraz przyjętymi przez Komisję wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01) Bułgaria przedstawiła dowody i zapewnienia, że działania na rzecz wdrożenia reform i projektów inwestycyjnych zawarte w RRP nie będą powodowały poważnych szkód w zakresie żadnego z sześciu celów środowiskowych,

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

obejmujących: łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej, zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę oraz ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej i ekosystemów. Szczególną uwagę zwrócono na działania, których wpływ na cele środowiskowe uzasadnia ścisłą kontrolę.

- (25) Oczekuje się, że RRP zapewni, aby nie wyrządzano żadnych poważnych szkód celom środowiskowym poprzez wybór środków, które albo w znacznym stopniu przyczyniają się do osiągnięcia celu środowiskowego, albo nie mają żadnego wpływu na cele środowiskowe lub ich przewidywalny wpływ jest nieznaczący. Inne środki, w tym programy szeroko zakrojonego wsparcia, mają na celu zapewnienie zgodności z tą zasadą. Kamienie milowe lub wartości docelowe powinny gwarantować, że wymogi zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” zostaną uwzględnione w projektach systemów i na wszystkich etapach realizacji, w tym, w stosownych przypadkach, w czasie przeprowadzania procedury udzielania zamówień publicznych oraz we wszystkich przypadkach w końcowych wynikach. W odniesieniu do środków wymagających oceny merytorycznej zgodnie z wytycznymi technicznymi Komisji, takich jak produkcja energii ze źródeł odnawialnych, mobilność zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz renowacja budynków, należy ustanowić konkretne kamienie milowe i wartości docelowe w celu zapewnienia, aby nie wyrządzano poważnych szkód w zakresie żadnego z sześciu celów środowiskowych. W związku z tym kryteria zasady „nie czyn poważnych szkód” powinny być włączone do kamieni milowych związanych z procesem wyboru odpowiednich projektów, a w stosownych przypadkach odniesienia do wykazu wykluczeń powinny być włączone w ramach odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych.

Przyczynienie się do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej

- (26) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. e) i kryterium 2.5 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów klimatycznych stanowią kwotę wynoszącą 58,9 % łącznej alokacji w ramach RRP, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia RRP jest spójny z informacjami zawartymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030.
- (27) Jeżeli chodzi o wkład w realizację unijnych wartości docelowych na lata 2030–2050 w zakresie klimatu i energii oraz celu, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., w RRP uwzględniono niektóre z głównych wyzwań w zakresie polityk publicznych i plan ten przyczynia się do osiągnięcia tych celów; konieczne będą jednak dalsze działania, aby w pełni osiągnąć te cele, w szczególności z uwagi na fakt, że Bułgaria wykazuje najwyższą intensywność emisji dwutlenku węgla w UE, na poziomie czterokrotnie wyższym niż średnia unijna. Środki przewidziane w bułgarskim RRP obejmują długotrwałe reformy i inwestycje, które powinny skutecznie przyczynić się do zielonej transformacji. Obejmuje to reformy i inwestycje wspierające wdrażanie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz magazynowanie energii elektrycznej na dużą skalę, jak również wyraźne zobowiązanie do jak najszybszego wycofania produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego i węgla brunatnego, najpóźniej do 2038 r.

- (28) Ponadto przewiduje się, że inwestycje w infrastrukturę sieci elektrycznej w celu modernizacji sieci elektroenergetycznej poprzez włączenie narzędzi i metod cyfrowych stworzą podstawę dla zwiększonego udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i lepszej integracji z państwami sąsiadującymi. Oczekuje się, że połączenie reform i inwestycji określonych w RRP umożliwi wyprodukowanie dodatkowych 3,5 GW energii ze źródeł odnawialnych oraz powstanie nowych magazynów, w których będzie można przechować 6000 MWh energii nadającej się do wykorzystania. RRP obejmuje również środki wspierające rozwój projektów pilotażowych umożliwiających wprowadzenie czystego wodoru i biogazu do zastosowań przemysłowych, a w przyszłości do wykorzystania w transporcie oraz do produkcji energii elektrycznej i ciepła. Oczekuje się, że znaczące inwestycje w renowację energetyczną budynków publicznych i prywatnych oraz oświetlenie ulic zwiększą efektywność energetyczną. Reformy i inwestycje mają znacząco przyczynić się do postępów w dekarbonizacji i w osiągnięciu celów klimatycznych Bułgarii, jak określono w bułgarskim krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz w długoterminowej strategii dekarbonizacji. Obejmuje to wiążące wartości docelowe dotyczące zmniejszenia emisji dwutlenku węgla związanych z produkcją energii elektrycznej o 40 % poniżej poziomu z 2019 r., co należy osiągnąć najpóźniej w 2025 r., oraz ustanowienie przepisów dotyczących dekarbonizacji, w tym harmonogramu stopniowego zamykania elektrowni zasilanych węglem kamiennym i węglem brunatnym oraz ustawowego pułapu ich emisji dwutlenku węgla, który ma mieć zastosowanie od 1 stycznia 2026 r. Ponadto w ramach RRP wspierane jest przejście na mobilność zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju dzięki reformie polegającej na propagowaniu elektromobilności oraz licznym inwestycjom mającym na celu modernizację i transformację cyfrową transportu publicznego poprzez zakup bezemisyjnego taboru kolejowego, wdrożenie europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym oraz budowę nowego odcinka metra w Sofii, co według oczekiwań ma przyczynić się do dekarbonizacji sektora transportu. Środki z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego zawarte w RRP powinny przyczyniać się do zwiększenia zrównoważonego charakteru transportu poprzez poprawę bezpieczeństwa i atrakcyjności transportu, także poprzez zmniejszenie o połowę liczby czarnych punktów/punktów krytycznych związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.
- (29) RRP przyczynia się również do realizacji celów unijnej polityki ochrony środowiska, takich jak poprawa gospodarki wodnej, propagowanie rolnictwa zrównoważonego i zachowanie różnorodności biologicznej. RRP obejmuje reformy i inwestycje w zakresie usług wodociągowych i kanalizacyjnych, w tym modernizację i transformację cyfrową gospodarki wodnej oraz poprawę kontroli zużycia wody. Oczekuje się, że środki przeznaczone na ochronę i odbudowę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych przyczynią się do stworzenia skutecznych struktur zarządzania siecią Natura 2000 w państwie, a także do odbudowy ekosystemów związanych z klimatem i ochrony różnorodności biologicznej. Reformy i inwestycje, w tym ukierunkowanie na zarządzanie zasobami środowiskowymi i naturalnymi w obszarze rolnictwa zrównoważonego i ochronę tych zasobów oraz upowszechnianie technologicznej i ekologicznej transformacji bułgarskiego sektora rolnego, mają na celu poprawę zrównoważonego zarządzania tym sektorem i jego konkurencyjności w kontekście zielonej transformacji. Działania te powinny zapewnić trwały wpływ bułgarskiego RRP na zieloną transformację, w tym na różnorodność biologiczną i ochronę środowiska.

Przyczynianie się do transformacji cyfrowej

- (30) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. f) i kryterium 2.6 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do transformacji cyfrowej lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów cyfrowych stanowią kwotę wynoszącą 25,8 % łącznej alokacji w ramach RRP, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VII do tego rozporządzenia.
- (31) W RRP kładzie się duży nacisk na transformację cyfrową, a środki uwzględniono we wszystkich elementach, co odzwierciedla szeroki i przekrojowy charakter przewidywanych działań w zakresie cyfryzacji. Znaczące inwestycje i reformy w zakresie łączności cyfrowej powinny zwiększyć zasięg sieci o bardzo dużej przepływności na obszarach wiejskich i słabo zaludnionych, które pozostają w tyle pod względem włączenia cyfrowego, oraz stworzyć korzystne środowisko dla wdrażania sieci 5G i infrastruktury cyfrowej. RRP obejmuje również kompleksowy pakiet reform i inwestycji mających na celu wsparcie rozwoju administracji elektronicznej oraz cyfryzacji administracji publicznej i sądownictwa, co przyczyni się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorstw oraz podniesienia jakości i skuteczności usług publicznych w takich obszarach, jak wymiar sprawiedliwości, zdrowie, rolnictwo i ochrona środowiska, kultura, zatrudnienie i ochrona socjalna. RRP wspiera również transformację cyfrową sektora transportu i sektora energetycznego, przyczyniając się w ten sposób do ich stopniowej dekarbonizacji. Jeżeli chodzi o sektor prywatny, inwestycje w transformację cyfrową procesów biznesowych i zwiększone możliwości w zakresie cyberbezpieczeństwa powinny przyczynić się do poprawy ich efektywności i produktywności. Ponadto oczekuje się, że technologie i infrastruktura cyfrowa zwiększą zdolności innowacyjne Bułgarii, ze szczególnym uwzględnieniem technologii ekologicznych i cyfrowych. Co więcej, kilka uniwersytetów i organizacji badawczych powinno mieć dostęp do bardzo szybkiej łączności, niezbędnej do uczestnictwa w europejskich sieciach badawczych.
- (32) Kolejnym priorytetem wspieranym w ramach RRP jest podniesienie poziomu umiejętności cyfrowych ludności, w tym poprzez ukierunkowane reformy i inwestycje w system edukacji, takie jak tworzenie laboratoriów STEM w szkołach, oraz inwestycje w podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie w celu zwiększenia zdolności do zatrudnienia siły roboczej dzięki podniesieniu umiejętności cyfrowych.

Trwały wpływ

- (33) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) i kryterium 2.7 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP ma mieć trwały wpływ na Bułgarię w dużym stopniu (rating A).
- (34) Przewiduje się, że reformy zaproponowane w RRP przyniosą długoterminowe rezultaty i doprowadzą do trwałych zmian strukturalnych. W szczególności oczekuje się, że planowane reformy, których celem jest wspieranie zielonej i cyfrowej transformacji, kompleksowe reformy systemów kształcenia i szkolenia oraz reforma ekosystemu badań naukowych i innowacji będą miały długotrwały wpływ na gospodarkę Bułgarii, zwiększając umiejętności na rynku pracy oraz wspierając wydajność i zrównoważony, długoterminowy wzrost. Reformy opieki zdrowotnej, usług społecznych, w tym opieki długoterminowej, oraz systemu dochodów minimalnych mają przyczynić się do trwałej poprawy systemu opieki zdrowotnej i systemu ochrony socjalnej w Bułgarii pod względem włączenia społecznego, adekwatności i skuteczności.

- (35) Oczekuje się, że wdrożenie reform przewidzianych w RRP, w szczególności reform ram instytucjonalnych i praworządności, wywoła zmiany strukturalne w administracji publicznej i instytucjach, przyczyniając się do trwałej poprawy ich funkcjonowania i zdolności administracyjnych. RRP obejmuje kluczowe reformy systemu sądownictwa w celu zapewnienia skuteczności dochodzeń, w tym rozliczalności i odpowiedzialności karnej prokuratora generalnego, poprawy zdolności do zwalczania korupcji w sądownictwie, a także zwiększenia zdolności organów antykorupcyjnych, uczciwości urzędników państwowych oraz skuteczności organów nadzorczych zajmujących się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy. Działania w zakresie reform powinny również koncentrować się na poprawie zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi, zwiększeniu przejrzystości i konkurencji w ramach procedury udzielania zamówień publicznych, poprawie jakości procesu legislacyjnego oraz wzmocnieniu mechanizmów audytu i kontroli. Ponadto RRP obejmuje reformy i inwestycje, które zgodnie z oczekiwaniami mają uwolnić potencjał administracji elektronicznej i cyfrowych usług publicznych, a tym samym trwale zwiększyć wydajność administracji publicznej. Celem RRP jest wzmocnienie zdolności administracyjnych w zakresie planowania strategicznego i realizacji priorytetowych strategii politycznych.
- (36) RRP obejmuje liczne reformy i inwestycje, które powinny mieć trwały wpływ dzięki wspieraniu zielonej i cyfrowej transformacji, z naciskiem na inteligentną i zrównoważoną gospodarkę. Istotne reformy i inwestycje uwzględnione w RRP mogą przyczynić się do dekarbonizacji gospodarki poprzez wspieranie zwiększonego wykorzystania produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, zwiększenie efektywności energetycznej, przyczynienie się do zrównoważonej mobilności drogowej i kolejowej, a także do rolnictwa zrównoważonego i zrównoważonej gospodarki wodnej. Oczekuje się, że inwestycje sprzyjające nabywaniu umiejętności cyfrowych, transformacji cyfrowej sektora publicznego, przedsiębiorstw i organizacji badawczych oraz inwestycje w łączność cyfrową trwale zwiększą wydajność w tych sektorach. Ponadto plan obejmuje inwestycje mające na celu wsparcie przedsiębiorstw w procesie dwójakiej transformacji oraz stymulowanie inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego.
- (37) Trwały wpływ planu można również zwiększyć, wykorzystując synergię między planem a innymi programami, w tym programami finansowanymi z funduszy polityki spójności, w szczególności poprzez skuteczne zajęcie się głęboko zakorzenionymi wyzwaniami terytorialnymi i propagowanie zrównoważonego rozwoju.

Monitorowanie i realizacja

- (38) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. h) i kryterium 2.8 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w RRP są adekwatne (rating A), aby zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację RRP, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników.
- (39) Dyrekcja Funduszu Krajowego w Ministerstwie Finansów jest organem odpowiedzialnym za gromadzenie i prezentowanie danych dotyczących postępów oraz za przygotowywanie i składanie wniosków o płatność oraz otrzymywanie płatności z Komisji. Dyrekcja będzie również pełnić funkcję punktu kontaktowego na szczeblu krajowym w zakresie przygotowania wspólnych przepisów i procedur dotyczących wdrażania Instrumentu, przeprowadzania weryfikacji i kontroli realizacji inwestycji

i reform, w tym aktywnego monitorowania postępów w we wdrażaniu środków na podstawie kamieni milowych i wartości docelowych. Dyrekcja Centralnej Jednostki Koordynacyjnej w Ministerstwie Finansów będzie odpowiedzialna za monitorowanie wdrażania kamieni milowych i wartości docelowych określonych w planie, w tym postępów w zakresie wspólnych wskaźników, zielonego i cyfrowego wkładu inwestycji itp. Zadaniem Dyrekcji jest również ustanowienie strategicznych ram dotyczących działań informacyjnych i komunikacyjnych związanych z realizacją planu oraz na potrzeby zarządzania systemami informatycznymi dla programów w ramach zarządzania dzielonego z UE oraz w ramach Instrumentu, a także utrzymywania i modernizacji takich systemów informatycznych. Dyrekcja Polityki Gospodarczej i Finansowej w Ministerstwie Finansów jest organem odpowiedzialnym za składanie sprawozdań z postępów w realizacji kamieni milowych i wartości docelowych zawartych w planie w ramach cyklu europejskiego semestru. Agencja Wykonawcza ds. Audytu Funduszy UE działająca przy Ministerstwie Finansów jest odpowiedzialna za przeprowadzenie audytu i kontroli w ramach Instrumentu. W zakres kompetencji tego organu wchodzi również następujące obowiązki: sprawdzenie wiarygodności danych dotyczących realizacji kamieni milowych oraz sposobu ich gromadzenia; zagwarantowanie, że przy realizacji planu zapobiega się podwójnemu finansowaniu, nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz że przestrzegana jest zasada należytego zarządzania finansami.

- (40) RRP określa kamienie milowe i wartości docelowe w odniesieniu do wszystkich reform i inwestycji oraz jest zgodny z długoterminowymi celami zawartymi w planie. Proponowane wskaźniki jakościowe i ilościowe stosowane do określenia kamieni milowych i wartości docelowych są wystarczająco jasne, solidne i kompleksowe, aby zapewnić możliwość weryfikacji i śledzenia ich realizacji. Liczba kamieni milowych i wartości docelowych odzwierciedla dużą liczbę działań i poddziałań, które mają zapewnić skuteczne monitorowanie i skuteczną realizację planu. Kamienie milowe i wartości docelowe odnoszą się również do zakończonych już działań, które kwalifikują się na podstawie art. 17 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241. Do uzasadnienia wniosku o wypłatę wymagane jest osiągnięcie w zadowalającym stopniu tych kamieni milowych i wartości docelowych.
- (41) Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by informowano o wsparciu udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/241. W ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240³, można wystąpić o wsparcie techniczne, służące pomocą państwom członkowskim w realizacji ich RRP.

Kalkulacja kosztów

- (42) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. i) oraz kryterium 2.9 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 przedstawione w planie uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest w umiarkowanym stopniu (rating B) racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

- (43) Bułgaria przedstawiła szacunkowe koszty indywidualne wszystkich środków przewidzianych w RRP, które będą generowały wydatki. Bułgaria przekazała zasadniczo jasne i wystarczające informacje uzasadniające szacunkowe koszty związane z każdą z reform i inwestycji określonych w planie, w stosownych przypadkach na poziomie subinwestycji. Dowody przedstawione przez Bułgarię są wystarczające, aby stwierdzić, że kwota szacunkowych łącznych kosztów planu jest racjonalna i wiarygodna, gdyż kwoty są właściwe i zgodne z charakterem i rodzajem planowanych reform i inwestycji. W odniesieniu do większości środków przedstawiono obliczenia stanowiące podstawę szacunkowych kosztów, które to obliczenia są w znacznym stopniu jasne i zrozumiałe. W przypadku niektórych środków można było przedstawić więcej informacji, aby wyjaśnić, w jaki sposób obliczono ostateczny budżet. W przypadku środków stymulowanych popytem (takich jak inwestycje w efektywność energetyczną budynków lub programy wsparcia dla przedsiębiorstw) zamieszczono odniesienie do całkowitego wykonania budżetu oraz, w stosownych przypadkach, do przewidywanej liczby beneficjentów. W większości przypadków Bułgaria przekazała informacje na temat kosztów podobnych działań przeprowadzonych w przeszłości, o ile były one dostępne. W przypadkach, w których informacje takie były niedostępne, jak np. w przypadku nowych projektów, Bułgaria przedstawiła ceny podane w ofertach lub, w niektórych sytuacjach, informacje o cenach z publicznie dostępnych źródeł. Szacowany koszt środków uwzględnionych w planie jest zasadniczo zgodny z podobnymi środkami, w tym z inwestycjami finansowanymi z innych programów unijnych, jeśli są one dostępne. Szacunkowe koszty bułgarskiego RRP zostały poddane przeglądowi przez bułgarską Agencję Wykonawczą ds. Audytu Funduszy Europejskich, która stwierdziła, że szacunkowe koszty są kompletne, racjonalne i wiarygodne w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2021/241 oraz że brak jest innych źródeł finansowania. Bułgaria przedstawiła wystarczające informacje i dowody wskazujące na to, że kwota szacunkowych łącznych kosztów RRP, który ma być finansowany w ramach Instrumentu, nie jest pokryta z istniejącego lub planowanego finansowania unijnego. Ponadto szacunkowe łączne koszty RRP są zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

Ochrona interesów finansowych Unii

- (44) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) i kryterium 2.10 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w RRP są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także aby je wykrywać i eliminować, podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych na podstawie tego rozporządzenia, i ustalenia te mają skutecznie unikać podwójnego finansowania na podstawie tego rozporządzenia i innych programów unijnych. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania innych instrumentów i narzędzi służących propagowaniu i egzekwowaniu przestrzegania prawa Unii, w tym stosowanych w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania, a także w celu ochrony budżetu Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092⁴.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1).

- (45) System kontroli wewnętrznej opisany w RRP opiera się na solidnych procesach i strukturach; wyraźnie określono w nim poszczególne podmioty oraz ich role i obowiązki w zakresie wykonywania zadań dotyczących kontroli wewnętrznej. System kontroli wewnętrznej i inne stosowne ustalenia, w tym gromadzenie i publikowanie danych dotyczących odbiorców końcowych, mają zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz wykrywać i korygować te zjawiska podczas korzystania ze środków na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241, a także zapobiegać podwójnemu finansowaniu na podstawie tego rozporządzenia i innych programów unijnych. System repozytorium służący do monitorowania realizacji RRP ma zostać wprowadzony i uruchomiony do czasu złożenia pierwszego wniosku o płatność. Kamień milowy powinien gwarantować, że system będzie posiadał co najmniej następujące funkcje: a) gromadzenie danych i monitorowanie osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych oraz b) gromadzenie i przechowywanie danych wymaganych na podstawie art. 22 ust. 2 lit. d) ppkt (i)–(iii) tego rozporządzenia oraz zapewnianie dostępu do tych danych.
- (46) Należy wdrożyć specjalne środki w celu zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi zapobiegania nadużyciom finansowym, konfliktom interesów, korupcji i podwójnemu finansowaniu oraz ich wykrywania i korygowania. RRP zawiera informacje o zdolnościach administracyjnych organów, które będą monitorować, kontrolować i wdrażać RRP w Bułgarii, a także organów, które będą przeprowadzać audyt. Zawiera także informacje na temat mandatu prawnego poszczególnych organów. Zgodnie z art. 20 ust. 5 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 kamień milowy dotyczący oceny zdolności administracyjnych odpowiedzialnych organów oraz potrzeb w zakresie zdolności stanowi środek niezbędny do zapewnienia zgodności z art. 22 tego rozporządzenia i należy go zrealizować przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność jako warunek wstępny wszelkich wypłat środków w ramach Instrumentu. Kolejny kamień milowy powinien dotyczyć wejścia w życie ustawy zatwierdzającej system zarządzania i kontroli i powinien on również być zrealizowany przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność jako warunek wstępny wszelkich wypłat środków w ramach Instrumentu.

Spójność RRP

- (47) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. k) i kryterium 2.11 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP zawiera w dużym stopniu (rating A) działania służące realizacji reform i projektów inwestycji publicznych, które stanowią spójne działania.
- (48) RRP opiera się na czterech spójnych filarach wspierających odbudowę bułgarskiej gospodarki, wkład w zieloną i cyfrową transformację oraz zwiększoną odporność na drodze do bardziej zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Każdy filar jest zbudowany wokół komponentów obejmujących spójne pakiety wzajemnie wzmacniających się i uzupełniających reform i inwestycji. Wejście w życie reform na wczesnym etapie wykonywania planu zapewnia otoczenie sprzyjające realizacji inwestycji, które z kolei przyczynia się do osiągnięcia celów reform. Na poziomie RRP wszystkie filary obejmują uzupełniające się cele i przewidują spójne działania. W RRP nie występują niespójności ani sprzeczności między filarami lub komponentami. Wszystkie filary planu przewidują środki, które wzmacniają wpływ na zieloną transformację. Rozwiązania cyfrowe uwzględnione w RRP, w szczególności te stosowane w sektorze transportu i sektorze energetycznym, mają również przyczynić się do dekarbonizacji gospodarki oraz propagować inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.

Oczekuje się, że środki wspierające przedsiębiorstwa przyczynią się do pobudzenia dwójakiej transformacji. Ponadto środki przyczyniające się do poprawy otoczenia biznesowego wspierają wszystkie inwestycje uwzględnione w RRP, a inwestycje i reformy w zakresie edukacji i umiejętności również mają sprzyjać transformacji cyfrowej oraz badaniom naukowym i innowacjom.

- (49) Potrzeba ustanowienia systematycznej komplementarności z finansowaniem w ramach polityki spójności została uznana, a przykłady przedstawiono w komponentach. Rozgraniczenia są opracowane w dostatecznym stopniu i również powinny zostać uwzględnione przy finalizacji umowy partnerstwa i programów polityki spójności.

Równość

- (50) RRP zawiera środki, które mają pomóc Bułgarii w sprostaniu wyzwaniom w dziedzinie równości płci i równych szans dla wszystkich, w tym środki ukierunkowane na rozwój osobisty ludzi młodych z grup znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym Romów, mobilność i możliwości niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami oraz jakość życia osób starszych. RRP obejmuje również działania mające na celu wspieranie równego dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji, w tym inwestycje w przedszkola, co ma wpływ na uczestnictwo kobiet w rynku pracy. W planie tym Bułgaria zobowiązuje się do zapewnienia poszanowania równości płci i równości dla wszystkich na każdym etapie przygotowania i wdrażania planowanych reform i inwestycji.

Samoocena bezpieczeństwa

- (51) Bułgaria przedstawiła samoocenę bezpieczeństwa w odniesieniu do inwestycji w zdolności cyfrowe i łączność zgodnie z art. 18 ust. 4 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241. W całym RRP w kilku komponentach znajduje się część wyjaśniająca zgodność środków z otwartą strategiczną autonomią Unii i kwestiami bezpieczeństwa.

Proces konsultacji

- (52) W RRP opisano, że na początkowych etapach przygotowania RRP Bułgaria przeprowadziła konsultacje z wieloma zainteresowanymi stronami, w tym z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi i lokalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, środowiskiem biznesu i innymi odpowiednimi podmiotami. Pierwszy projekt RRP został poddany konsultacjom publicznym, w ramach których zebrano ponad 90 stanowisk zainteresowanych stron, co posłużyło za podstawę kolejnych zmienionych wersji RRP. Konsultacje na późniejszych etapach były bardziej ukierunkowane i obejmowały głównie partnerów społecznych i przedstawicieli poszczególnych sektorów. Aby zapewnić odpowiedzialność odpowiednich podmiotów, kluczowe znaczenie ma zaangażowanie wszystkich odpowiednich władz lokalnych i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w całym okresie realizacji inwestycji i reform przewidzianych w planie.

Pozytywna ocena

- (53) Po pozytywnej ocenie Komisji w sprawie RRP Bułgarii i stwierdzeniu, że plan ten spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, zgodnie z art. 20 ust. 2 i załącznikiem V do tego rozporządzenia, w niniejszej decyzji należy określić reformy i projekty inwestycyjne niezbędne do zrealizowania RRP, odpowiednie kamienie milowe, wartości docelowe i wskaźniki, a także kwotę udostępnianą przez Unię na wdrożenie planu w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego.

Wkład finansowy

- (54) Szacunkowe łączne koszty RRP Bułgarii wynoszą 13 491 125 932 BGN, co odpowiada kwocie 6 897 903 157 EUR na podstawie referencyjnego kursu wymiany EUR/BGN opublikowanego przez EBC na dzień 15 października 2021 r. Ponieważ RRP spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, a ponadto kwota szacunkowych łącznych kosztów RRP jest wyższa od maksymalnego wkładu finansowego dostępnego dla Bułgarii, wkład finansowy przydzielony na RRP Bułgarii powinien być równy łącznej kwocie wkładu finansowego dostępnego dla Bułgarii.
- (55) Zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 obliczenie maksymalnego wkładu finansowego dla Bułgarii jest aktualizowane do dnia 30 czerwca 2022 r. Tym samym, zgodnie z art. 23 ust. 1 tego rozporządzenia, kwotę dla Bułgarii nieprzekraczającą maksymalnego wkładu finansowego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, należy teraz udostępnić do celów zaciągnięcia zobowiązania prawnego do dnia 31 grudnia 2022 r. Jeżeli będzie to konieczne w związku z aktualizacją maksymalnego wkładu finansowego, Rada, działając na wniosek Komisji, powinna zmienić bez zbędnej zwłoki niniejszą decyzję, aby uwzględnić zaktualizowany maksymalny wkład finansowy, obliczony zgodnie z art. 11 ust. 2 tego rozporządzenia.
- (56) Wsparcie, które zostanie udostępnione, ma być finansowane z pożyczek zaciąganych przez Komisję w imieniu Unii na podstawie art. 5 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053⁵. Płatności wsparcia należy dokonać w transzach, gdy Bułgaria w zadowalający sposób osiągnie odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.
- (57) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku wszelkich procedur dotyczących przyznawania funduszy unijnych w ramach jakiegokolwiek programu UE innego niż Instrument lub procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać wszczęte, w szczególności na mocy art. 107 i 108 Traktatu. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 Traktatu, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1 *Zatwierdzenie oceny RRP*

Zatwierdza się ocenę planu odbudowy i zwiększania odporności Bułgarii na podstawie kryteriów przewidzianych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Reformy i projekty inwestycyjne w ramach RRP, ustalenia oraz harmonogram monitorowania i realizacji RRP, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe, odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych określono w załączniku do niniejszej decyzji.

⁵ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

Artykuł 2
Wkład finansowy

1. Unia udostępnia Bułgarii wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości 6 267 312 124 EUR⁶. Kwota 4 636 043 337 EUR jest dostępna do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych do dnia 31 grudnia 2022 r. Jeżeli w wyniku aktualizacji, o której mowa w art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, zaktualizowany maksymalny wkład finansowy dla Bułgarii wyniesie co najmniej 6 267 312 124 EUR, udostępniana jest dodatkowa kwota w wysokości 1 631 268 787 EUR do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. Jeżeli w wyniku aktualizacji, o której mowa w art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, zaktualizowany maksymalny wkład finansowy dla Bułgarii wyniesie mniej niż 6 267 312 124 EUR, różnicę między zaktualizowanym maksymalnym wkładem finansowym a kwotą 4 636 043 337 EUR udostępnia się do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych zgodnie z procedurą określoną w art. 20 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2021/241, od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.
2. Wkład finansowy Unii jest udostępniany Bułgarii przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji.
3. Uruchomienie transz zgodnie z umową w sprawie finansowania jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Bułgaria osiągnęła w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby kwalifikować się do płatności, Bułgaria jest zobowiązana osiągnąć kamienie milowe i wartości docelowe nie później niż w dniu 31 sierpnia 2026 r., z zastrzeżeniem wejścia w życie zobowiązań prawnych, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 3
Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Bułgarii.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący

⁶ Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Republiki Bułgarii określonych w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, obliczonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.